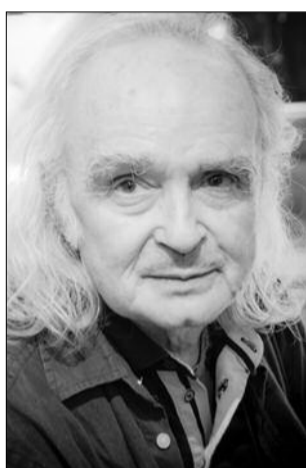

George Vulturescu

Emil Brumaru

Momente și schițe din actualitatea literară

■ La 1 martie, poetul George Vulturescu a împlinit o vârstă rotundă: 65 de ani. Dincolo de urări de bine de pe cuprins, de manifestări ce i-au fost dedicate la Satu Mare, momentul a fost discret marcat și printr-o pagină de poeme în *România literară*, nr. 9/4 martie 2016. Să reluăm aici unul dintre texte, *Abația Nordului*: „Nu e nimic pe aceste Pietre ale Nordului?/strigă din zare vulturul./Nimic, nimic, îi răspunde melcul./Doar bucele încrustate ale unei hieroglife/pe care nu o citește nimeni./O literă pe care nu o citește nimeni/e mai periculoasă decât cele cioplite pe/fronțoane și silabisite zilnic de oamenii/cetății. Asta a zis fulgerul și l-am văzut/prăbușindu-se în flăcări peste bucele/ei acoperite de mușchi.//Acum știu că Pietrele Nordului/sunt o abatie eretică/spre care mă îndrept/să întretin hieroglifele/- pe care nu le citește nimeni -/și să fac focul lor verosimil”.

■ *Suplimentul de cultură*, nr. 515/27 februarie-4 martie 2016 publică o anchetă în care scriitorii români sunt invitați să spună care sunt personajele lor feminine îndrăgostite din cărți. Iată o parte din răspunsul lui Emil Brumaru, tenace analist al comportamentului femeilor din literatura română: „Îmi plac personajele feminine din Mateiu I. Caragiale și cele din piesele și schițele lui taică-su: cuconetul acela răsfățat și exacerbat în amantlăcuri pătimașe, parșive, violente și, oh, ah, uuuh, nevinovat-dulcege, kitsch-destrabălățite... Și personajele feminine din Hortensia Papadat-Bengescu, unele destul de perverse-n icnete lirice și fioruri interzise... delicios de detracate... adorând cravașările brutale prin grajduri. Mă fascinează... și îmbrăcămintea lor complicată, pălăriile lor pline de grădini de zarzavaturi și flori uriașe, corsetele lor sugrumante, vădindu-ne niște posterioare fabuloase, delirante, rezistente la orice tratament, în evidență... Vă dați seama ce laborioasă și excitantă era o scoatere la iveală, dintr-atâtea lenjerii truculente, a trupului lor opulent, lasciv, cu sâni mici și șolduri tunate, cu crestele iliece căptușite îmbietor, puse pe treabă, pe cernut ca prin sită, pricepute, netrebnice, ațățătoare, valpurgice? Ele îmbinau oftatul din toata inima, infinit albastră, cu cele mai lubrice și nedepilate dorinți... în cele mai neașteptate locuri și-n cele mai incomode și fanteziste posturi... Ce importanță avea amănuntul că citeau sau nu? Erau veșnic puse pe amor carnal...” (DAD)

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE DE DRAGOSTE LEOAICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA...

Ediția a XVI-a, 14 aprilie 2016

Centrul Cultural al municipiului Pitești, prin revistele de cultură *Cafeneaua literară* și *Argeș*, organizează ediția a XV-a a **Concursului național de poezie de dragoste Leoaică tânără, iubirea...**

La concurs pot participa creatori cu vârste până în 35 de ani, care nu sunt membri ai U.S.R. și nu au câștigat un premiu la edițiile noastre anterioare.

Concurenții vor trimite pe adresa organizatorului câte 5 poezii de dragoste, creații originale, nepublicate în volum, fiecare poezie fiind printată sau dactilografiată pe câte o singură pagină, semnată cu numele real al autorului și având indicat nr. de telefon și email.

Toate cele cinci poeme vor fi cuprinse într-un singur document cu extensia .doc, .rtf, cules cu corp 14, Times New Roman CE, mărime 150 (zoom). Textele vor fi expediate fie la adresa de e-mail cultcentre@yahoo.com. fie poștal, pe adresa Centrul Cultural Pitești, Str. Calea Craiovei nr. 2, Casa Cărții, Bloc G1, sc. C, et. I, cod 110013 Pitești, jud. Argeș, fie se vor depune direct la sediul Centrului Cultural Pitești, până la **30 martie 2016**, telefon 0248 219976. Manuscrisele nu se înapoiază.

Câștigătorii desemnați de juriu vor fi premiați cu diplome și sume de bani, astfel: Premiul I: 500 lei, Premiul al II-lea: 400 lei, Premiul al III-lea: 380 lei, Mențiune I: 360 lei, Mențiune II: 360 lei.

Festivitatea de premiere va avea loc la Centrul Cultural Pitești, în ziua de joi, **14 aprilie 2016**, ora **13.00**. Premiile se acordă numai câștigătorilor prezenți la festivitate, în baza C.I. În caz de neprezentare la festivitatea de premiere, premiile se pot acorda următorilor clasai.

Organizatorul nu decontează cheltuielile de deplasare sau cazare.

Viața literară

Marti, 23 februarie 2016, a avut loc ședința extraordinară a Consiliului Uniunii Scriitorilor din România.

În cadrul ședinței au fost discutate aspecte curente din activitatea U.S.R., un capitol special fiind funcționarea revistelor U.S.R. conform legii 136/2015 pentru finanțarea revistelor de cultură reprezentative din România. Consiliul a aprobat repartizarea sumelor ce revin revistelor U.S.R. S-a detaliat stadiul proiectelor și evenimentelor culturale ale U.S.R. din primul semestru al anului 2016.

AvocatulUSR, dna Corina-Ruxandra Popescu, a expus situația acțiunilor în justiție împotrivaUSR. (Pe site-ul U.S.R. se regăsește informarea Cabinetului de Avocat Corina-Ruxandra Popescu.)

Comisia de Monitorizare, Suspendare și Excludere formată din Mircea Mihăieș (Președinte), Adrian Alui Gheorghe, Gabriel Coșoveanu, Daniel Cristea-Enache, Răzvan Voncu (membri) a prezentat raportul privind încălcările statutului U.S.R. de către unii membri ai U.S.R. și a propus o serie de măsuri. Consiliul a dezbătut propunerile Comisiei și a hotărât prin vot următoarele sancțiuni: excludere din U.S.R., pentru grave încălcări ale statutului și ale deontologiei (Dan Mircea Cipariu, Grigore Șoitu); avertisment, pentru comentarii antisemite (Daniel Vorona) și găzduire de comentarii antisemite (Paul Cernat); avertisment, pentru prejudicii morale și de imagine aduse U.S.R. (Florin Iaru); suspendare din funcția de președinte de Filială, pentru prejudicii morale și de imagine aduse U.S.R. (Peter Sragher).

După dezbaterile fiecărui caz, Consiliul U.S.R. a votat următoarele: excluderea din U.S.R. a dlor Dan Mircea Cipariu și Grigore Șoitu (din totalul de 28 voturi, 27 voturi pentru, 1 abținere); avertisment dlor Daniel Vorona (unanimitate), Paul Cernat (27 voturi pentru, 1 contra) și Florin Iaru (unanimitate). În urma disocierii dlui Peter Sragher de acțiunile îndreptate împotriva U.S.R. de către unii membri ai așa-numitului Grup de Reformă, Consiliul a hotărât menținerea dlui Peter Sragher în funcția de președinte de Filială. (Pe site-ul U.S.R. se regăsește Raportul Comisiei de Monitorizare, Suspendare și Excludere.)

Consiliul U.S.R. se va întruni în sesiune ordinară luni, 21 martie 2016.

■ Filiala Pitești a Uniunii Scriitorilor din România, în colaborare cu Centrul Cultural a organizat lansarea noului volum de versuri al lui *Liviu Capșa*, unul dintre membri fondatori ai filialei: *Măști venețiene*. Editura Timpul, 2015. În dezbaterile prilejuită de a șasea culegere poetică (excluzând volumele de parodii și eseuri), moderată de Nicolae Oprea, au comentat cartea cu probitate; Marian Drăghici (care îl definește pe coperta a IV-a „poet al câmpiei sudice”), Dumitru Augustin Doman și Mircea Bârsilă.

■ Alt scriitor venit dinspre București, *Varujan Vosganian*, de această dată în ipostaza poetului (dincolo de *Cartea șoaptelor*), și-a lansat recentul volum de versuri *Cartea poemelor mele nescrise*, Editura Cartea Românească, 2015, la Biblioteca Județeană Argeș din Pitești. Au prezentat cartea Nicolae Oprea, Mircea Bârsilă și, bineînțeles, autorul, în discuția moderată de poeta Denisa Popescu. Mai înainte, cartea fusese prezentată și la Curtea de Argeș de Dumitru Augustin Doman.

Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”

Ediția a XV-a, 22-23 septembrie 2016

Consiliul Județean Teleorman și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, în parteneriat cu revistele: „Luceafărul de dimineață”, „Argeș”, „Bucureștiul literar și artistic”, „Litere”, „Pro Saeculum” și „Caligraf”, organizează **Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”**, ediția a XV-a, ale cărui manifestări finale se vor desfășura în zilele de 22 și 23 septembrie 2016, la Alexandria și la Siliștea Gumești.

Festivalul își propune să promoveze prozatori de talent, care nu au debutat în volum. Concurenții vor trimite **1-3 proze scurte**, care pot avea în total 20 pagini. Vor fi acordate următoarele premii:

- **Premiul „Marin Preda”** și Premiul Revistei „Luceafărul de dimineață” (în valoare de 900 lei);

- **Premiul I** și Premiul Revistei „Argeș” (în valoare de 700 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Bucureștiul literar și artistic” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Litere” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al III-lea** și Premiul Revistei „Pro Saeculum” (în valoare de 500 lei);

- **Premiul a III-lea** și Premiul Revistei „Caligraf” (în valoare de 500 lei).

Prozele scurte premiate vor fi incluse într-un volum, ce va fi lansat în cadrul manifestărilor finale ale festivalului; de asemenea, vor fi publicate de revistele partenere.

Concurenții vor trimite prozele scurte pe suport de hârtie, culese cu font 12 (Normal, Times New Roman, 1.5 Space), **în câte 7 (șapte) exemplare**, semnate cu un motto, același motto figurând și pe un plic însoțitor, în care va fi introdusă o fișă cu datele de identificare ale autorului: numele și prenumele, data și localitatea nașterii, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon mobil, precum și un CD cu textele trimise, inscripționat cu același motto.

Lucrările pentru concurs vor fi trimise, **până la data de 1 august 2016**, pe adresa: **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman**, str. Ion Creangă, nr. 52-54, 140056 – mn. Alexandria, jud. Teleorman, cu mențiunea „pentru concurs”.

„Două scheme ale afirmării unui autor”

■ Declinul vieții se măsoară inclusiv prin faptul că decepțiile noastre produse de lucruri derizorii stau în cumpănă și chiar se întâmplă să le depășească pe cele provocate de împrejurările majore. Dintr-o modestie a descreșterii vitale, ultimele intră într-o imprezibilă penumbră, precum un soi de căință.

■ Încurajat de insuccesul Celuilalt, însă nu în chipul invidiei, ci în cel al fraternității.

■ „Infinitul nu constituie expresia unei idei, ci expresia unui efort către această idee” (Poe).

■ A crede din iubire, a crede din disperare, a crede din oportunism.

■ Statutul nu tocmai invidiabil al unor mici barzi locali, victime ale hiperbolelor nostime lansate de comentatori din aceeași speță. Vreo doi-trei au fost asemănați cu Labiș, altul (mă rog) cu Nichita Stănescu, o doamnă a devenit o replică a lui Rilke, iar unul, care e și dirigitorul cenaclului din mica-i urbe transilvană, s-a văzut proclamat (am fost de față) nu mai puțin decât un nou... Salvador Dali. Imaginea acestor fericiți nefericiți mi-o evocă pe cea a unor peștișori colorați care se zbenguie între pereții unui acvariu, visînd – de ce nu? – largul apelor marine.

■ Zi de toamnă incipientă, cu alură de toamnă tîrzie. De la fereastra mea, am perspectiva micii urbe carbuneștene, învăluite într-o ceață alburie, cumva viscoasă, care acoperă acoperișurile aidoma unui strat de brumă. De câteva clipe s-a iscat prin crengile încă frunzoase ale copacilor un vînt nestăpînit, un subaltern totuși al cerului imobil, pe care ar voi să-l tragă așa cum dai la o parte o pătură. O rebeliune a stagnării ce nu mai încapă în sine?

■ O caracterizare a filosofului: „el cunoaște inventînd; el inventează cunoscînd” (Nietzsche). Dar n-ar putea fi la fel de bine și caracterizarea poetului?

■ Unde dai și unde crapă. Vechiul concept *acedia*, aparținînd registrelor moral (în limba greacă *akedeo* însemnînd neglijență, delăsare), s-a văzut pus în relație cu moda actuală a ținutei ostentativ neîngrijite, cu veșminte adesea dinadins rupte, cu părul în dezordine etc. Cum ar veni, plictisul de sine al hippyotului.

■ Sensuri abia perceptibile, aidoma unei ușoare adieri de vînt printre frunze, într-o zi intensă de vară.

■ Va fi fost enormă documentarea pluriculturală pe care a întreprins-o Flaubert, citind nu mai puțin de 1500 de volume pentru a scrie **Bouvard et Pécuchet**. Îndoielile par totuși justificate. Oricum, romanul cuprinde o persiflare a bulimiei informaționale a personajelor, care, balansînd între agricultură și cultură, nu izbuteau, ca un făcut, a pune ferm piciorul pe teritoriul ultimei. Distanța, atît de frecvent nefastă pentru spirit, între cantitate și calitate... Declarîndu-și uriașele preparative, nu cumva autorul însuși cocheta cu cantitatea?

■ O doamnă dintr-o țară anglofonă a obținut un doctorat avînd ca subiect porcul cel rău famat. Ne-a informat la tv. că acesta dispune de un senzoriu incredibil: poate percepe un miros de la o distanță de 11 kilometri sau de la o adîncime de sub pămînt de 7 metri. Inteligența porcină ar fi superioară celei a unui copil de trei ani. Acum s-ar afla pe suprafața terrei aproximativ un miliard de porci. Cu ce inimă să-i mai sacrificăm, cu ce inimă să-i mai consumăm?

■ „Cînd un om spune: «Sînt fericit», vrea să spună pur și simplu: «Am supărări care mă lasă rece»” (Jules Renard).

■ Trapezomanția: divinația după mișcările unei mese.

■ „Acolo unde e deșteptăciune multă, e și prostie multă”, sună o zicală populară. Aici „deșteptăciune” vrea să zică sapiență, mai curînd decât abilitate de „descurcăreț”, întrucît

un asemenea tip nu e luat niciodată în gura obștii drept „prost”. Cît privește „prostia” mai înțeleptului, aceasta ar consta în dificultățile sale de adaptare, în stîngăciile sale, conexe, firește, cu riscanta prospețime sufletească, cu acea „naivitate” a minții care caută să iasă din pătratul apodictic al prejudecăților.

■ „Cel mai adesea o revelație se ivește nu dintr-un paradox, ci dintr-un truism” (Cioran).

■ Megalomania reprezentanților puterii comuniste băștinașe nu s-a manifestat chiar din capul locului. Era o vreme de „tranziție” în care activiștii sau cei numiți de ei în funcții de conducere se băteau în piept cu orgoliu pentru școlirea lor precară: „Eu am patru (sau două) clase și uite unde am ajuns!”. Încetul cu încetul și-au luat însă diplome de bacalaureat, de licență, ba s-au dedulcit și la titluri doctorale. Parvenitismul își reclama ambițiile crescînde. Pe postamentul acestuia s-a clădit sfruntatul cult al cuplului Ceaușescu. În loc de-a fi socotit ceea ce l-ar fi putut situa în cuprinsul lumii sale, cea a căpeteniilor comuniste, „geniul Carpaților” s-a lăsat raportat nu doar la Ștefan cel Mare sau la Mihai Viteazul (inclusiv grație mediocrelor filme ale lui Sergiu Nicolaescu), ci și la Pericle sau la Ludovic al XIV-lea. Dumitru Popescu-Dumnezeu își freca miinile de satisfacție. Un Adrian Păunescu, un Eugen Barbu, un D. R. Popescu, novicele Vadim, dar și o cohortă de intelighenți aparent mai temperați cotizau cu larghețe la întreținerea acestei glorii de factură stalinistă, rămasă în cele din urmă în postura unui caz singular pe continent. Asemenea lucruri impudice păreau a se fi oprit definitiv în decembrie 1989. Dar istoria are doza sa de imprezibil, cîteodată bulversant. Cultul ceaușist continuă postum. Cu noi accente ale devoțiunii, sub condeiul unor tineri din rîndul cărora se remarcă altminteri bine informatul Alexandru Matei. Socotînd că „anticomunismul românesc a fost antimodern”, d-sa se străduiește a-i oferi un *look* modern fostului dictator. Drept care un merit halucinant al personajului ar fi următorul: „După 1918, Ceaușescu este primul conducător român al unui stat român independent...” Aceasta pe fundalul unei frenetice admirații care nu ezită a se da în vileag fără nici o reținere: „Trebuie să mărturisesc că ceea ce mă fascinașe la regimul lui Ceaușescu era spectacolul ordinii, că învățasem limbajul oficial, iar caracterul lui injoctiv nu avea pentru mine doar valoarea unor cuvinte de tinichea, ele transmiteau forță, forța ordinii (...). Pentru că, repet, mie limbajul acela îmi dădea impresia de coeziune, de unitate și pentru că era singura expresie (re)cunoscută a bucuriei, a entuziasmului colectiv”. După care urmează nu mai puțin decât un citat din... Novalis. Să ne închipuim ce scandal monstru s-ar fi produs dacă cineva ar fi îndrăznit să-i închine astfel de vorbe lui Adolf Hitler, și el un mare regizor al „spectacolului ordinii”, nu-i așa? N-ar fi apărut voci care să ceară imediat sancționarea drastică a scriitorului în cauză? Dar discursul stupefiant al lui Alexandru Matei mai cuprinde și alte năzbîtii. Junele eseist, atît de ideologic excitat, crede oportun a-i acorda lui Ceaușescu inclusiv condiția de... *homo aestheticus*. O speculație nu doar ineptă, ci și ridicolă îl proiectează pe acest ins ignar exact acolo unde ar fi cel mai puțin îndreptățit din lume a se afla: „Ceaușescu, cel care condamnă cultul personalității imediat după moartea lui Dej (*sic!*) propunînd o conducere tricefală a partidului, va ceda repede pentru că își va descoperi curînd latura de *homo aestheticus*. Ceaușescu – ca orice erou – a cedat frumosului căruia i se iartă tot”. Dacă Elena devenise „om de știință de renume mondial”, de ce să rămînă în dezavantaj consortul său? Cu cît încadrarea e mai aberantă, cu atît

efectul său, va fi amplificat: „Ceaușescu este, de aceea, cel mai dotat estetic (nativ) dintre toți conducătorii români: pe vremea lui s-au realizat cele mai grandioase (deci: sublime) peisaje umane din România”. Și, *pour la bonne bouche*, o specificare a poziției acestui *homo aestheticus* care n-ar putea fi decît în toate privințele un înaintemergător: „Ceaușescu aparține, fără să vrea, avangardei, măcar prin scrisoarea primită de la Salvador Dali, prin care pictorul spaniol îl felicită pentru instituirea sceptrului prezidențial, în 1974”. Mordanta ironie daliniană devine, iată, elogiul. În textul lui Alexandru Matei se petrece fenomenul opus. Elogiul devine comic involuntar. „E cea mai delicioasă formă a comicului”, îmi șoptește amicul A. E.

■ „S-a demonstrat științific: bărbații care poartă obrazul ras sînt mai predispuși la infecții și boli decât bărboșii. Și asta nu pentru că «blana» facială ar ține de cald. Ci datorită milioanei de bacterii care se adăpostesc în barbă și care obligă organismul să dezvolte anticorpii necesari luptei împotriva bolilor. 10% din bărbierii au pe față colonii de stafilococi aurii care provoacă infecții respiratorii și intoxicații alimentare”. (Click, 2015).

■ A. E.: „Două scheme de afirmare ale unui autor. Prima, atunci cînd unii îl laudă, alții îl contestă. A doua, atunci cînd unii îl laudă, alții îl ignoră. Nu e oare preferabilă prima? Sper că înțelegeți de ce”.

■ Tristețea compasională a unei zile autumnale mohorîte, tristețea voluptuoasă a unei zile de vară, triumfal solare, tristețea neutră a unei zile staționare de iarnă, tristețea cocheta a unei zile de primăvară, care se cosmetizează neîncetat.

■ Autopunițiune. De la o vreme înveți să cauți doar ceea ce n-ai putea găsi. Aproape mașinal.

■ Incredulitate sau optimism? „În cel mai bun caz, literatura este o sursă de inspirație pentru realitate” (Roman Gary).

■ Indiferent de ce-ar zice Celălalt, numai tu ești în măsură să-ți iei pulsul propriului text. Să departajezi ce „merge” și ce „nu merge” în materia sa. Însă totul e să găsești momentul propice, nu o dată mai dificil de ales decât cel în care așterni textul cu pricina. În corectură am impresia că se lasă cu maximă pondere cea stare numită cîndva „inspirație”.

■ Elefantul african este mamiferul cu urechile cele mai mari; suprafața totală a urechilor sale este de opt metri pătrați.

■ Decepționant, dar adevărat. Descoperi cu mai multă acuitate unele scăderi ale semenilor dacă, în diverse proporții și împrejurări, le-ai avut/le ai tu însuși. A. E.: „Poate că, stabilindu-le la alții, «persoane onorabile», ajungi să le tolerezi mai ușor la propria-ți persoană”.

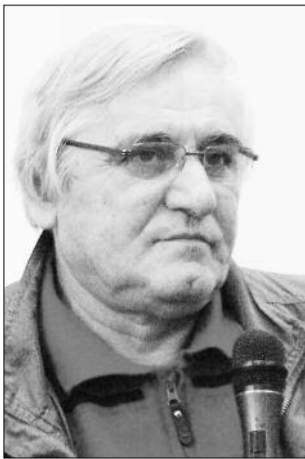
■ 29 septembrie 2015. Mîine plec într-o călătorie în Ardealul drag. Acum orice asemenea moment mă duce cu gîndul către Marea călătorie, precum o repetiție a unui spectacol pe care sînt moralmente obligat a o face.

■ Cineva l-a vituperat pe C. V. T. pentru faptul că ar fi iubit cîinii mai mult decât oamenii. Multe i se pot reproșa, neîndoios, „tribunului”, însă eu unul fac parte dintre cei care se întrebă dacă omul care nu iubește cîinii ar putea iubi cu adevărat oamenii...

■ „Balzac este considerat a fi mai mare decât Tolstoi. A vedea astfel lucrurile este curată nebunie. Opera lui Balzac este antipatică, grimasantă, plină de ridicol. Umanitatea este judecată aici de către un scriitor dornic să facă o carte importantă, iar în operele lui Tolstoi de către un zeu senin. Balzac ajunge să creeze impresia de măreție; la Tolstoi totul este mai mare în chip firesc, precum balega unui elefant alături de cea a unei capre” (Proust).

(continuare în p. 23)

„Acolo unde e deșteptăciune multă, e și prostie multă”, sună o zicală populară. Aici „deșteptăciune” vrea să zică sapiență, mai curînd decât abilitate de „descurcăreț”, întrucît un asemenea tip nu e luat niciodată în gura obștii drept „prost”.

Nicolae Oprea

În fondul ei, Carte cu poeți are conformația unei Cărți de memorii deghizate sub veșmintele dialogului. Majoritatea convorbirilor se întemeiază pe crâmpie memorialistice prin care se refac veridic tribulațiile existențiale sau împlinirile pe calea destinului de scriitor. Amintirile convenționale contrase în rama interviului își păstrează nealterată autenticitatea, în pofida unor alunecări subiective. Prin reunirea „vociilor” poetice distincte a luat naștere o carte polifonică vie și de real interes documentar.

cronici

Cronica întârziată

Istoria autobiografică a literaturii

Culegerile de interviuri reprezintă o secțiune importantă din istoria literaturii române îndeobște neglijată în recepția critică actuală. Convorbirile provocate devin, însă, cu trecerea timpului, adevărate tezaure de informații inedite despre biografia și devenirea scriitorilor, din care se înfruptă istoricii și criticii literari în sintezele lor. Fapt dovedit în anii '80, o dată în plus, prin publicarea unei antologii masive, realizată de cercetătorii Aurel Sasu și Mariana Vartic de la Institutul academic din Cluj: *Romanul românesc în interviuri*, cu un subtitlu inspirat, *o istorie autobiografică*. Nu există deocamdată, după știința mea, o antologie exhaustivă a interviurilor acordate de poeți de-a lungul istoriei. Una dintre culegerile de temelie ar constitui-o, neîndoiește, *Carte(a) cu poeți* a Luciei Negoită, publicată acum câțiva ani de Muzeul Național al Literaturii Române.

Autoarea interviurilor la care mă refer a selectat în cartea subintitulată indicativ *Și viața face parte din literatură* 21 de poeți contemporani exponențiali, cum mărturiseste în argumentul introductiv *Vocea, vocile*: „unii dintre cei mai importanți ai literaturii de astăzi – născuți între 1940-1950, în poate cel mai dramatic deceniu din secolul trecut. Cu obârșii, praguri, iubiri, lecturi, aspirații, neșanse, experiențe diferite, ei au străbătut un culoar de timp comun”. Nu toți se numără, totuși, printre poeții „cei mai importanți” ai perioadei postbelice, câțiva fiind incluși în volum mai degrabă pentru că furnizează informații istorico-literare prețioase. Cum este cazul doamnei Monica Pillat, care reconstituie afectiv atmosfera familiei de scriitori rasași („Sunt sigură că poezia bunicului meu e în mine...Am respirat acest aer al familiei – extraordinar – de iubire a frumosului, adevărului, a cărților...”) și avaturile romanului *Așteptând ceasul de apoi*, pentru care tatăl său, Dinu Pillat, a fost condamnat inițial la moarte; roman recuperat cu mare întârziere din arhivele Securității.

Chiar dacă nu se uzează explicit de criteriul generației, cei mai mulți dintre intervievați sunt congeneri ai Luciei Negoită, ilustrând literatura anilor '60 și '70 (începând cu Ileana Mălăncioiu și încheind cu Mircea Dinescu). Întregesc tabloul sinoptic optzeciștii Liviu Ioan Stoiciu, Ion Zubașcu, Iolanda Malamen, Doina Uricariu și Cassian Maria Spiridon. Interviurile au fost realizate de-a lungul anilor 2009-2012 și reconstituirile biografice sunt proiectate pe fundalul istoric al acelor ani (mai ales prin întrebările finale). Între timp, doi dintre poeți au intrat, fatalmente, în istoria literaturii, prin dispariția lor prematură: Constanța Buzea în 2012 și Ion Zubașcu în 2011. Cel din urmă își definea premonitoriu volumul său testamentar, *Moarte de om. O poveste de viață*: „Ironicitatea pură e înlocuită în cartea mea cu o epicitate și un dramatism care își caută un auditoriu, în tentativa de a reautentifica relația poeziei cu umanul și comunitatea, așa cum a fost arta întotdeauna, până la ruptura modernă, când textul a făcut tentativa să înlocuiască lumea, izolându-l pe creator”.

Numărându-se ea însăși printre poeții talentați ai promoției șaptezeciste, Lucia Negoită se plasează cu modestie și devoțiune în postura reportericească a martorului provocator de confesiune, alegându-și partenerii de dialog – sub acolada prieteniei și a valorii – după afinități electivă și idealuri comune. Dincolo de experiența acumulată ca redactor al emisiunilor culturale de la Radio și TVR, „cea care întrebă” (îmi permit s-o citez din dedicație) dovedește o cultură poetică temeinică, evitând astfel întrebările formale sau interpelarea superficială. Transpare din structura interviurilor un chestionar tematic unitar, edificat pe leitmotive fecunde:

copilăria și originea familială, reliefând spațiul formativ; debutul publicistic și ucenicia în literatură; culmile creației, lecturile modelatoare și cercurile de scriitori (prietenii) frecventate; experiențe-limită din existența sub comunism; autodefinirea, crezul poetic; raportarea poeziei (a poeziei) la prezent.

Prin întrebările sale care insistă pe anii copilăriei și universul familial, Lucia Negoită pune accentul apăsător pe zămislirea ființei poetice. Momentul nașterii instinctului poetic este astfel evocat de Gabriela Melinescu: „Trăiam în prezent, dar și în lumea imaginilor. Era vorba de o limbă interioară care nu <desfigurează> imaginile primite. Instinctul meu puternic m-a apărut de erori fatale. Poezia era o ceremonie în frig unde în mod alchimic se aprindea un incendiu din căldura inimii, o purificare semănând cu <arderea de tot> din Vechiul Testament”. Lumea satului natal (Godeni de Argeș) era văzută ca un tărâm miraculos de Ileana Mălăncioiu în copilărie: „Lumea satului meu era fabuloasă doar dacă vedeai fantasticul banalității din ea. Dacă nu, putea să și se pară plicticoasă și tristă. Pentru mine avea un farmec anume pentru că eram integrată cu trup și suflet în ea. Misterul ei stă și în faptul că eram convinsă – ca și părinții și bunicii mei – că lumea de dincolo există cu adevărat. Mai mult, mi-o reprezentam în imagini concrete, care s-au dovedit a fi foarte prielnice poeziei”. Pentru Ana Blandiana, anii copilăriei „au cuprins întâmplări al căror caracter fantastic aparține celei mai stricte realități, ceea ce a făcut ca pentru mine lumea să fie un amestec nesigur, în egală măsură înspăimântător și fascinant, de existență și realitate, și mi-a dat ca scriitor dreptul să-i amplific ambiguitatea pentru a-i conferi sensuri pe care nu întotdeauna le conținea”.

Evocând „istoria familiei”, poetul-critic Ion Pop ajunge să-și definească propria creație poetică: „Poate că o anumită obsesie a regăsirii naturii dintâi, dincolo de lumea Cărții ce începea să intre tot mai mult în joc, își are solul nutritiv în această primă apartenență la universul mai frust din care m-am desprins. Lucrau, desigur, aici și lecturile incipiente din Blaga...N-am devenit, însă, mi se pare, un poet al imaginarului <rural>, căci s-a instalat destul de repede un soi de tensiune între trăit și citit, între realitatea năzuită și convenția ei verbală, poetică”; adăugând mai încolo: „tema care mă individualizează oarecum în context a crescut tocmai pe acest sol în care viața și cartea s-au amestecat într-un humus fertil”. Pe firul mărturisirilor de laborator, Adrian Popescu se referă la importanța cunoașterii directe a Umbriei – *provincia sa imaginară* corespunzând celei geografice, constituită ca „teritoriu livresc-religios” și nucleu ideatic: „Italia mi-a dăruit, prin Umbria, deschiderea spre lumea europeană a culturii majore, spre fundamentele civilizației sale, de la liturghie la carnaval, de la abnegația de sine la restaurarea sensului sacralului”.

În stilul său ludic-ironic, Șerban Foartă aproximează rostul poeziei în ziua de azi: „După ce comanda politico-socială va fi istorie și neant, e clar că poezia scrisă sub cenzură, după canon coercitiv, e o ignobilă inutilitate... În rest, ea e, pentru poet, indispensabilă ca pâinea cotidiană, ca aerul, ca apa, ca, uneori, un drog, chit că, la unii dintre noi, ea este doar un hobbycei(!), biet tabiet sau un passe-temps, ca, bunăoară, o pasiență”. Cu gravitatea-i caracteristică Ion Mircea pune accentul pe biografia poetului revelată prin creație: „...poezia e soarele, ea e sângele care curge prin venele universului pentru a-l face nu doar vizibil, ci și transparent. Transparent pentru a vedea și <dincolo> de el. Prin urmare avem dreptul să credem că poezia face posibilă biografia poetului, ea o face transparentă, o lămurește – pentru că o (i)luminează din interior”. Iar Liviu Ioan Stoiciu se referă la

blestemul scrisului care i-a marcat existența: „Am scris de când mă știu pentru mine (probabil am descoperit de mic o terapie a supraviețuirii prin scris; scrisul te eliberează, te face liber și sub dictatură; eu am fost liber la masa de scris în regimul comunist), pentru sertar.” Ș.a.m.d.

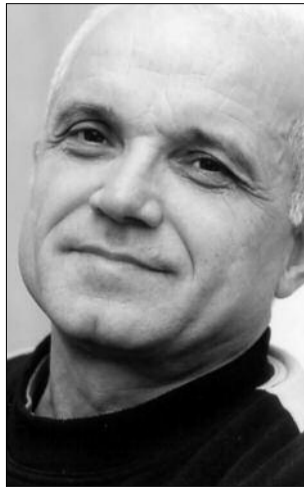
Aproape fără excepții, revenirea în actualitatea social-politică sugerată de chestionar stârnește revolta sau ironia poezilor care prezintă condiția scriitorului din prezentul istoric în tușe negative. Cum răspunde Nicolae Prelipceanu: „Mă-ntrebi de puncte luminoase și nu cred că pot să-ți răspund, pentru că nu văd prea multe, ba chiar nu văd deloc, în această lume ahtiată după bani, câștig și rating și tiraj”. Ana Blandiana acuză „divertismentul ca formă de spălare a creierului, cultivarea violenței și a urâtului, transformarea micului ecran într-un zeu tutelar al familiei”. În termeni radicali, Radu Ulmeanu vorbește despre „tembelismul actualei puteri, comportamentul ei abuziv, catastrofal în primul rând pentru economia națională, dar și pentru democrație în general”. Mircea Dinescu încheie seria pe un ton ceva mai optimist: „...eu trăiesc din publicistică, scriu pamflete, mă duc la televizor. Mulți nu mai știu că scriu versuri, mă știu de acolo. Trebuie să încerci să spargi ziduri, că doar nu scrii pentru critici și prieteni”.

Sunt multe alte opinii și fapte exemplare de istorie literară disipate în reconstituirea autobiografică a fiecărui poet interogat, care vor fi descoperite, probabil, de cercetătorii studioși și viitorii monografi. În fondul ei, *Carte cu poeți* are conformația unei Cărți de memorii deghizate sub veșmintele dialogului. Majoritatea convorbirilor se întemeiază pe crâmpie memorialistice prin care se refac veridic tribulațiile existențiale sau împlinirile pe calea destinului de scriitor. Amintirile convenționale contrase în rama interviului își păstrează nealterată autenticitatea, în pofida unor alunecări subiective. Prin reunirea „vociilor” poetice distincte a luat naștere o carte polifonică vie și de real interes documentar.

Bibliografia rubricii:

- Gabriel Chifu, *Papirus, poezii (1976-2015)*, Colecția *Poeți laureați* ai Premiului Național de Poezie *Mihai Eminescu*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2016
- Liviu Capșa, *Măști venețiene*, Ed. Timpul, Iași, 2015
- Gellu Dorian, *Închizi fereastra. Și zbori!*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2015
- Viorica Răduță, *Când se duc în uitare*, Ed. Pleiade, Satu Mare, 2015
- Liviu Ioan Stoiciu, *Nous*, Ed. Limes, Cluj, 2015
- Varujan Vosganian, *Cartea poemelor mele nescrise*, Ed. Cartea Românească, București, 2015
- Ovidiu Dunăreanu, *Lumina îndepărtată a fluviului*, roman, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2015
- Ion Mărculescu, *Jurnalul de la Marcona. Însemnările*, Ed. Trei, București, 2015
- Mircea Petean, *La drum!*, Ed. Limes, Cluj, 2016
- Constantin Cubleșan, *Poezia, mereu poezia*, Ed. Limes, Cluj, 2016
- Gabriela Gheorghiușor, *Cristian Popescu. Arlechinada tragică*, Ed. Aius, Craiova, 2015
- Cassian Maria Spiridon, *Vocația și proza democrației*, Ed. Institutul European, Iași, 2015
- Mircea Moț, *Însemnări din La Mancha*, Ed. Academiei Române, București, 2015
- Corneliu Vasile, *În umbra literei*, Editgraph, Buzău, 2015

Liviu Ioan Stoiciu

Încă o lege nedemnă, a punerii pumnului în gură

E pe tapet, acum, când scriu acest text (15 februarie 2016) o nouă lege a pumnului în gură, intitulată „Legea defăimării”, inițiată de liderul actual al PSD, Liviu Dragnea. Din start nu poți decât să te miri, naiv, că PSD își permite să-și fure singur căciula înaintea alegerilor locale din 5 iunie și a celor parlamentare din toamnă, să stârnească antipatii ireconciliabile și să aibă o mass-media agresivă împotriva (și un Facebook inflammat la maximum; fiindcă legea se aplică și celor ce postează pe internet), odată ce pune sub semnul întrebării libertatea de expresie (asigurată prin Constituție). De fapt, dacă e să privim lucrurile realist, Liviu Dragnea și PSD vor să impună această lege a defăimării (te sperie numai gândul interpretării cuvântului „defăimare”, în sine), anume înainte de declanșarea campaniei electorale din acest an, să stopeze atacurile la adresa candidaților, mai exact dezvăluirile legate de corupție și de rețelele mafioate care funcționează în sistem (unele, perpetuate chiar dinainte de Revoluție). Fiind clar că realegerile în mandat (dominate de PSD) și la locale și la parlamentare, să dau doar exemplul lor, au în spate afaceri necurate și pervertiri ale electoratului, condamnabile, care trebuie ținute neapărat sub preș, la nivel politic, nu dezvăluite public. Acesta e sensul adevărat al impunerii acestei legi rușinoase a „defăimării”, care trebuie să rezeze avântul celor ce vor candidați curați și alegeri oneste, fără tragerile de sfori din partea clasei politice, întrutotul compromisă azi.

Ce se întâmplă în acest moment: deputații din Comisia Juridică și din cea pentru Drepturile Omului au adoptat „Legea defăimării”, mărind la propunerea președintelui PSD cuantumul amenzilor până la 100.000 de lei pentru cei care aduc atingere imaginii unui grup sau unei comunități. Nu poți decât să-ți faci cruce. Să plătești o amendă de 100.000 de lei (mai mult de 20.000 de euro) trebuie să-ți vinzi casa și să intri în rândul cerșetorilor sau „oamenilor străzii” (sau, dacă nu ai ce să vinzi, să intri în pușcărie) — și pentru ce, pentru curajul civic de a spune ceea ce gândești, responsabil (nedând doi bani, sincer, pe morala unui grup de „băieți deștepți” postcomuniști, interlopi, cu precădere politicieni

descurcăreți, îmbogățiți necuvenit)? Într-o țară în care salariul mediu (mediu, nu minim!) e de nici 500 de euro „în mână”. Legea inițiată de Liviu Dragnea prevede că în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării se va înființa Departamentul pentru Promovarea Demnității Umane și Toleranței, care va avea rol de prevenire și sancționare a defăimării sociale, definită ca „fapta sau afirmația prin care o persoană este pusă în situație de inferioritate pe temeiul apartenenței sale la un grup social” (conform Mediafax). Dragnea a precizat că „această lege nu a fost gândită ca un mijloc de cenzură”, ci ca un mijloc legal pentru „demnitatea umană”. Sic! Demnitate umană însemnând să tot taci, să nu fii critic față de personajele publice? Inițiativa lui legislativă a trecut de Senat și urmează să intre la vot în plenul Camerei Deputaților, care este for decizional. *Potrivit proiectului adoptat de Senat, persoana care se consideră vizată de defăimarea socială poate formula, în fața instanței de judecată, o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare defăimării sau anularea situației create prin discriminare, în termen de 3 ani de la data săvârșirii faptei sau „de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”.* Degeaba mai multe ONG-uri au cerut Camerei Deputaților să respingă proiectul de lege privind defăimarea socială... PNL a votat împotriva, că: „Sunt suficiente prevederi în vigoare, mai ales în Codul Civil, care dau posibilitatea celor ce se consideră lezați în demnitate să genereze o acțiune la o instanță

Carte nouă

Viorica Răduță – când se duc în uitare (Editura PLEIADE, 2015, colecția Gheorghe Grigurcu vă recomandă)

Viorica Răduță este poetă, romancieră, eseistă, cu un timbru propriu în toate aceste genuri. În poezie, îndeosebi, poeta are unele obsesii, ca orice poet adevărat, obsesii pe care le perfecționează până în cele mai adânci profunzimi. Poemul care deschide volumul, de pildă, este unul perfect rotunjit, scris într-un registru vag expresionist: „pe linia dealului/cum vine dinaintea casei/așa e pustiu/bate în clopot și/rămâne în el doar marginea//cum ai privi mereu ploaia/toată distanța de la mâini la apus/de la pasăre la pasăre//când în loc de ochi am o liniște/în care nu mai pot respira/vântul îmi roade fața” (*vântul e ploaie*). De altfel, vântul și apa sunt elemente permanente, alături de obsesia sfârșitului mamei: „pleoapa mamei îi ține privirea/încă vie în cameră//dar camera nu mai este//doar apa care i se aruncă/din trup//apa e mereu vântul//lipit de poartă”. În prefața volumului, criticul Gheorghe Grigurcu conchide: „Viorica Răduță constituie o surpriză de proporții. Originalitatea scrisului d-sale sare-n ochi. Deopotrivă dotată în proză și în critică, autoarea merită cu prisosință a părăsi penumbra în care s-a aflat decenii în șir, (doar) ca profesoară la Ploiești, spre a fi recunoscută ceea ce este: un nume pregnant al literelor românești actuale”.

DAD

Poemul de colecție

Mircea Bârsilă

Prea târziu

La podul de aramă, am lăsat un bănuț de aramă. Un bănuț de argint – la podul de argint. La ultimul pod, vameșul – un vameș ursuz și fălcos ca un bulldog și care nu m-a lăsat să vorbesc, de parcă aș fi fost un dezertor – a început să-mi deșurubeze mâinile, capul, picioarele, întrebările,

așa cum este dezmembrată, din pură curiozitate, o păpușă de fetița care vrea să afle ce este în interiorul jucăriei sale.

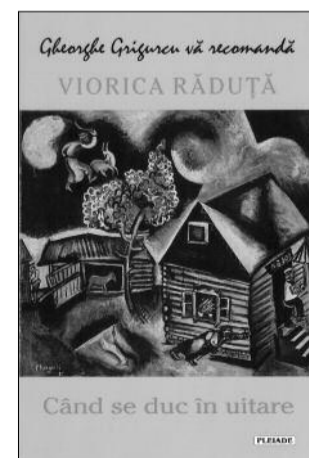
Și abia când vameșul acela fălcos și-a încheiat treaba și am simțit o ciudată senzație de eliberare, de ușurare, în felul unui învingător, după ce i se scoate armura, la sfârșitul turnirului, abia atunci am început, în sfârșit, să plâng.

Și nu știi cine i-a spus mamei să vină repede și să mă ia acasă. Și a venit. Era prea târziu: și pentru mine, și pentru lăntșorul meu împletit din numele mici ale mai multor femei.

competentă, nu era necesară o astfel de supra-reglementare. Mai mult decât atât, această lege, dacă va deveni lege, poate fi intitulată (...) o reglementare a cenzurii pe Facebook, de asemenea, un pumn în gură dat ziaristilor din România”, a declarat deputatul PNL Gabriel Andronache. De tot hazul e că Liviu Dragnea a postat pe contul Facebook amănunte din această lege a lui, „a defăimării”, crezând că are susținere — și s-a trezit cu mii de înjurături la comentarii, pe care bietul lider PSD, punându-și armata lui de postaci, a reușit cu greu să le șteargă (și nu numai atât, i-a și blocat pe toți, în așa fel să nu mai poată să intre pe contul lui Facebook). Vă imaginați că toți acești nemulțumiți l-au... defăimat grav și conform legii lui, ar fi trebuit să fie amendați. Urmarea? Dragnea declară azi, când scriu aici, penibil: *Am fost întrebant de ce le-am șters* (comentariile de pe pagina de Facebook). *Erau comentarii de o violență și vulgaritate rar întâlnite... În primul rând le-am făcut un serviciu de demnitate celor care au postat... Câtă aroganță! Totuși, a făcut un pas înapoi: Dragnea s-a declarat gata să scoată din textul legii pe care a inițiat-o definiția defăimării! „M-am gândit serios și mă gândesc*

serios și în seara asta până mâine dimineață, sunt dispus să scot și această definiție din lege”, a arătat Dragnea, susținând că a eliminat și amenzile, înlocuindu-le cu cele deja în vigoare. Auziți ce hatâr, Dragnea e „dispus” să scoată... definiția. De fapt, amărățul ăsta de politruc oportunist de Alexandria a făcut pasul înapoi și fiindcă... ambasadorul SUA la București, Hans Klemm, critică „legea defăimării inițiată de liderul PSD Liviu Dragnea”: *Politica Guvernului Statelor Unite ale Americii este clară. Protejarea libertății de exprimare, chiar și în cazurile în care exprimarea aleasă ofensează, este un aspect fundamental al unei societăți democratice sănătoase. Condamnăm discriminarea și ura, dar în același timp ne opunem legilor care interzic exprimarea ofensatoare cu prețul libertății de exprimare. Așa cum a declarat președintele Obama: „Cea mai puternică armă împotriva discursului instigator la ură nu este reprimarea, ci libertatea de exprimare”...* Normal ar fi să fie îngropată această lege nedemnă a defăimării. Dacă va fi îngropată, oare care va fi prețul orgoliului rănit al aparătorului demnității umane?

...cum a declarat președintele Obama: „Cea mai puternică armă împotriva discursului instigator la ură nu este reprimarea, ci libertatea de exprimare”...

TIMPUL MEU

De-acolo de unde Poezia vine
demnitatea stă pe picioare de
Prometeu;
eu zic în tot și în toate doar
de bine

și vin pe drum c-o floare la guler
de arheu.

Doar în Poem sunt un tovarăș al
Timpului meu.

Doar în Poem sunt un conviv-dușman
al Timpului meu.

Doar în Poem sunt flux și reflux
pe malurile Mării între
Răsărit și Apus
până la Oceanele Timpului scurs.

Când între Bine și Rău Poemul mă umple
de sânge
puternicia naște în mine un copil
care plânge.

TIMPUL PUTERII

1. Cuvântul

Mai dați-mi timp de un estu pe o carte –
pe cea dintâi – priveghiul din sertare.
Eschatosul, în mine, e o poveste-aparte;
nu mă lăsați pierdut în lirice hotare.

Mai dați-mi timp să pun Puterea în Cuvânt –
întâiul – ce-a așteptat de la-nceputul erii.
Cu vers de vers tăcut voi spune cine sînt.
Dorința de a Fi e-o nebunie a Puterii.

Preafiroscoși edili ai veacului de plastic
cu-al lor precept în vulgul aberant
mi-au luat tot suflul – un târg prozastic.
Puterea mea stă-n versul împușcat.

Eterna obște în falsă toleranță
e un statu-quo al lumilor fericite.
Iubirea mângâioasă și revolută-n față
e un cer de trupuri străpuns de-alice
în Timpul meu satanic, depresiv.
Puterea stă-n cuvântul posesiv.

Și când îmi dați un timp duios, verist
să-i nasc, plenar, virtuți aristocrate
veți bate-n mine cuvintele ca-n Christ.
Altfel, ce personaj ar da o carte?

Eroice culturi – oi blegi în rugi mănate –
de-și află timpul de priit universal
au idiomul lor doar în cuvântul de carate;
mai dați-mi Timp la cota puterii unui cal.

Mai dați-mi Timp de-un Edificiu;
de harul meu, umil, poporul meu sughite!
Să-l vait eu de al lui viciu?
popor de morți – apocalipsă de cuvinte.

Mai dați-mi timp de-un vers fertil
cum prea fertil și-un mort poate să fie
mai dați-mi Timpului un Timp util
mai dați-mi timp să mor în Poezie.

TIMPUL PUTERII

2. Demiurgul

Mai dați-mi timp să mor în Poezie!
aici e locul meu etern inamovibil.
S-ar mai putea, ca prin eugenie,
copil - poemul meu să moară invizibil.

Un Dionisos în mine bea din vinul tragic
prin glodul nebuniei aripile se rup și cad
sibila mea natură își pierde ochiul magic
și-ntr-un impact al increării tot omul e retard.

Și dacă vrem putere-n trup infim
să recunoaștem neputinței un Timp de forță;
în sufletul din noi stă doar un Mim
și tot sublimul în Daimon se arde ca o torță.

Să nu-ntârzii la ospățul ce-l dă al tău
Destin.
Un Demiurg e tot către ce pot să mă închin.

TIMPUL PUTERII

3. Personajul

De-acum, oricare timp e-un vaiet lung în
iarbă.

Cu toți aliniați în fața poemului ordalic;
nici viii despre morți nici morții despre vii
nu-ntreabă
doar eu în Noosul tribunei – eternul
crainic.

Mai dați-mi Timp! Mai dați-mi Timp! Ce
jalnic
e pathosul rostogolit prin edificii și morminte.
Atâta logos pierzându-se-n puternicia de
nimic
încât să tragă în pierzanie popoare de cuvinte.

Și cine-i Supraomul? Viătorul etern al
timpului
cuminte
nimicul de nimic aliniat la rând cu viermii
e fiul cărui vierme și cărui zeu îi e părinte?
Pustiul. Pustiul, ci nu exil. Pustiul – ochiul
roz al
vremii.

De-acum oricare timp e-un vaiet lung prin
iarbă
copilul universului e-un iepure crescut în țarc
- poemul
meu contractual
livid, ingurgitând verdețuri pe-a
măcelarilor tarabă
doar sufletu-și mai are preț în timp ce trupu-i
doar

text habitual.
Și cine-i Supraomul? Nu Zeu, nu Christ,
nici
iepure sau vierme –
e însuși Omul ca o Lucrare supusă-n
derizoriu?
e Antichristul Timpului corupt, de-acum
notoriu?
Nimic și nimeni din lumea de păcat ce Raiul
stă

să-și cheme.

Se curmă vloga în eroii ascunși în Timpuri
criminale
Puterea-n lume cultivă abisul în văgăuni
financiare
geo-political dictează cacialmau premiului
înNobelat

și îngropat de falsități preaumilit poetul
moare
blestemul nebuniei lumii lăsându-l ca
mesaj:
eu nu-s un Supraom! Sunt doar un simplu
Personaj!

TIMPUL PUTERII

4. Pustiul

Desfid Puterea ca pe-o otravă în mâncarea
de zi cu zi, în sufletul ce-și caută plecarea.

Desfid Puterea viermilor mucegăiți printre
Palate
în cărd cu hoții ajunși să-mpartă poporului
dreptate.

Desfid în voi Pustiul peste-un popor cu
pieptul gol.

De-l pomeniți pe Dumnezeu vreți
adormirea lumii-n veci.

Desfid:
Pământul ca pe-un Iad în Țară de
pârjol.

Obsesia de Rai printr-o Putere a
credinței seci.

Pustiul e Neant? E Lagăr, Ură, Trup minat?
În Iad ce-mi dați? Și-n Raiul mult visat?
Mă puneți doar pe-un catafalc alături de un

Timp
în care-ați fost pe viața mea sfășietorul ghimp.

Când mori mai știi de Țară, de Casă și
copii?

Doar Focul e Puterea peste Neant, peste
Pustiul
și Timpul e-un Nimic al Legilor Pustii
și Lumea o falie a cărnii pe cerul sângieru.

De-mi dați un Timp cerut de-o viață și mai
bine
de-ar fi și fiara om (cum oamenii-s deja
feline!)
de-ar fi eternă a individului infimă viață
într-un Pustiul Putere-ar fi metaforă pe piață.

În prea târziul de târziu de-mi dați
eternitatea,

Pustiul mi-e mai dulce – cum mierea e
sațietatea
și celor din vi - ață și-a veșniciei din Infern.
Eu cuget:
ca suflet de exist sunt existent etern.

Dați voi Pustiul oricărui suflet mort;
Infern și Rai e peste tot un Tot.
Eternul stagiul în poem ca o sisifică lucrare
e doar Pustiul ce desfide o nouă Inceare.

Iar tu, Putere-a necredinței în credință,
vremelnică și criminală,
când Timpul tău va fi o rece neputință
să ieși din viața mea afară.

TOTAL TĂCUT

Totul se revendică dintru Totul.
Dacă eu scriu nu înseamnă că mă și mântui
nu înseamnă că tăcerea trupească a cuvântului
meu

va să mă vindece de Răul din Voi
nu înseamnă că Umilița mea linge sângele
de pe lama
cuțitului fiecăruia.

Totul poate fi o Religie a Nimicului profețit
în absurd
și simți în măruntaiele poemului tău
bisturiul unui

Dumnezeu ateu.
Pentru că scrii cu frustrate și cu roua
emoției pe degete
uiți de violența cuvântului,
uiți de povestea trădării în sânul cu venin al
creștinătății

multicolore
și transgresezi Totalul către o șerpuire în
șoaptă a
Misticului
cerșind în tăcere un sărut de iertare la ușa
Bisericii

Neamului.
Și-n dreptul tău te-ntrebi care ți-e Dreptul
Natural
al zâmbetului și uluirii,
Dreptul la Sfânta Muțenie, Dreptul Stării
de-a respira
incandescent în mistuirea de cenușă
când spulberarea Trupului în trup de humă
neagră e-un dar
al suferinței în luciul veșniciei.

Pe boschetar sărăcia nu-l mai împinge la
zbuțum
abisul disperării pe disperat și-l asumă în
chip dumnezeiesc

e Pace-n Conceptul statal, și-n popor
individu-i fericite

Totul are un Afund și-n afund rămân doar
oasele-n scrum
o întregire a Adevărului în Divin și-a
Divinului care te

recrează perpetuu
Cuvântul tăcerii trece dincolo de scris și
asta e

TOTUL

arborele Op din tine înviază, iar tu ești
Mortul.

(din volumul în pregătire *Dizgrații*)

**Totul poate fi o
Religie a
Nimicului
profețit în
absurd**

**și simți în
măruntaiele
poemului tău
bisturiul unui**

**Dumnezeu
ateu.**

**Pentru că scrii
cu frustrate și
cu roua
emoției pe
degete**

**uiți de violența
cuvântului,**

**uiți de
povestea
trădării în
sânul cu venin
al creștinătății**

**multicolore
și transgresezi
Totalul către o
șerpuire în
șoaptă a**

**Misticului
cerșind în
tăcere un sărut
de iertare la
ușa Bisericii
Neamului.**

poesis

Peisaj

ce se va alege din tot ce am fost?
(fotografiile din copilărie îngălbenite bat în oglinzile de pământ; mama ridică deasupra satului un cort pustiu; cu tot cu enoriași biserica se îndepărtează în cer; rămâne o iarbă fără de leac – prima iubită înecă amurgul...

...am devenit o biată ființă
citește-mă doamne; arde-mă doamne...)

...ce se va alege din tot ce am fost?
(în piața publică
adun pene de inger, cuburi, mătăsuri,
funii, papirusuri din care se descifrează
un cuvânt sau urletul scribului...)

cu pieptul împing lutul acestei zile...
...ce se va alege din tot ce am fost?
fără să știu mă las în genunchi
și începe să ningă...

În roua atât de fierbinte

deci: zăpada din miezul verii plutind
trupul mamei mele - ostrovul cu
desăvârșite ochiuri de sânge; trandafirul
negru întunecând văzduhul zămislirii
verbului...

autorul îmbrăcat scump;
autorul în loc de aură purtând o
scârboasă funie...

„în sfârșit, în fine, la urma urmelor,
mă întorc, am revenit, mă sfârșesc, gem
în fața voastră dându-vă cheia, pălăria, o
scrisorică tuturor adresată!!

deci: steagurile mici rumegă bătrâni și
ziare... complexe alimentare în vomă și
urlet...

„tipii“ din vârfurile societății duhnind a
femei

și lașitate...
autorul într-o câmpie de cenușă
citind din G. Bacovia și C. Vallejo...

Contemplație

ficei mele Roxana-Alexandra

sufletul meu înflorind în amintirea
acestei dimineți -
sufletul meu sub palmele tale
deschizându-se
definitivă poveste, un melc ce s-a scufundat
în SMIRNA;
sufletului meu neconținut schimbându-ți

aripile -
în iarba cerului văzându-se ruga
și soarta -
în inger a venit și a scris :
„Căci pururi se trezește mai radios din
clipele negre
ale nebuniei
Cel îndelung răbdător pe prag împietrit
Și-l îmbrățișează puternic albastrul răcoros
și luminosul
declin al toamnei“,

o stea care-ți poartă numirile precum
coștele tale galbene s-a rotit și a
format micile steme ale trecerii;
cerne-mi doamne de-acuma și în
vechie cuvântul ce are să mă denumească
strigătul începutului de cuvânt...

Taller

(- infinită atingere a verbului -)

în acest foșnet de cântec și moarte...
în îmbrățișarea iudee a concetățeanului...

în suflul vâscos al includerii în istorie
în limpedea cădere de apă sânge urlând...

pasărea-iederă îmi aduce semințe de
mătrăgună; pasărea-sodomă a venit să-mi
înghită cuvintele și ochii;
târâș prin nămoluri
am întepenit pasărea-sodomă; târâș
psalmodind timpi ideali, meduze, fluturi
- cap-de-mort, am încrustat în văzduhul
trecerii guri de mamut...

„la cărămidă! la cărămidă! la cărămidă!“

concetățeanul îmi strigă...
istoria îmi strigă...

căderea de apă îmi strigă...

pasărea - iederă; pasărea - sodomă
descompusă îmi strigă... !

înapoi la tăcerea neagră...
înapoi la tăcerea neagră...

Timp

mă văd pe un drum nesfârșit
cum îmi cad unghiile de la piciorul stâng
de la piciorul drept...
o stea infernală deasupra-mi cerne,
acești hexametri de plumb, se transformă
în colbul acestui drum...
floarea de fier a deșertului
coboară în gura ingerului meu să
înflorească ;

ingrată perfecțiune a faptului că exist !

pielea sufletului cu înfățișare de câine
se lipește de arbori și pietre; pielea
sufletului trosnind ca mădulele unui animal
oarecare:

pielea sufletului până de sac...

chiar astăzi în fluxul acestor gânduri
existențiale citind din C.P. Kovavis
s-a denumit ochiul din pieptul
minotaurului...

A treia zi

„- Pe vremuri, povesti Svejk, era mai rău.
Am citit odată într-o carte cum că acuzații
erau puși să umble pe tablă înroșită și să bea
plumb topit, ce să vadă dacă erau sau nu
vinovați. Alteori le zdrobea picioarele în
butuci ori îi întindeau pe o scară, dacă nu
vroiau să mărturisească și le ardeau șoldurile
cu torța de pompier, așa cum i-au făcut sfântul
Jon Nepornuk. Se zice că zbiera sfântul, de
parcă lar fi tras în țepă, și n-a încetat să
zbiere decât atunci când l-au aruncat în apă de
pe podul Eliska, într-un sac impermeabil. De
multe ori omul era sfîrtecat în patru, sau
țintuit la stîlp în fața muzeului. Al de stătea
doar închis în camera de tortură se simțea ca
un nou-născut.“

Rama

... dealtfel nu a existat cineva sacru - nu
există cineva sacru; cum stă rezemat de
motostivuator constată hingherul („mă uit
la mine“ -
„de 25 de ani prind animalul, îi zbor capu’...
și
Nimic“; „masez șezutul zeiței... și... nimic“)
„- REGRESSUS AD INFINITUM -“

„... visezi! Visezi - măi omule: se poate!“
în podul grajdului ți-am găsit sicriul
plin cu șobolani - „ce biigui acolo?“
domnișoara-contabil oarbă cîntă, își
leagăna

carnea și umbra...
se aud îndrăgostiții alipindu-se
deslipindu-se
murind; -
hingherul, motostivuatorul = iconoclastii!
te rog fii atent, eu sînt zeita -
colierul vesperal așezat grabnic în josul
pieptului meu întoarce arborii ademenitorii
„care te mănîncă“: în copilărie cînd ai
ieșit prin fereastra bituminoasă a nopții, în
orbitele tale pînă dimineața se legăna
cucuta: fîntînile aruncau vârtejuri de
gheață,

lanțuri, statui; fereastra bituminoasă
arzînd întruchipa vămile tale (acolo călare
pe două știfturi scuipînd... încît toți
rîdeau - frămîntau nămol; unuia cucuvaia
îi spulbera verbele - laptele singurătății
spălîndu-l - (să nu se adeverească „modul“
cu destinul:
„te rog fii atent - fii atent“

ești o mercantilă - creezi
degringoladă: cum alergi prin
conductele amurgului tot cazi în genunchi;

peste volănașele tale se înalță aripi
încenușate; cercurile negre desfășurîndu-se
fundamentează adîncul în care dispari;

(ești la urma urmei un exercițiu mental,
capătul fatidicului număr ieșindu-mi
din piept) - tu îmi bei sîngele;
substitui marea roșie;
prin conductele amurgului alunecînd
renergi totul!

... comprimi - (exagerezi în negativ:
încerci să te aperi; alăptezi ficțiuni cîinești)
deși piatra lichidă balansează
apocrifele - încerci să te aperi; în groapa cu
var chel tutui ziua de naștere a MEDUZEI
de după motostivuator hingherul: „locuim
aceiași
imobil“ - să rememorăm viețile noastre (nu
era
nici lumină; nu era nici întuneric)
privighetoarea
moartă zbura într-o anume lingoare - de
sub
aripile sale cineva striga:
încerci să te opui
încerci să te apari
încerci să te aperi...!

(prima indicație = adorație totală): într-un
cuvînt „propoziție“ gîndită de însuși
LORENZO MAGNIFICUL în momentul ieșirii
din baia

de abur - „voi sînteți niște glorii; inimile
voastre umflă centrele cosmice; normal se
depun pe arbori - castă lumină vă
înconjoară...)

(nu-i decît o scîrbă de vis - deschid ochii,
milimetric mă aflu lîngă motostivuator -
protectoarea își scarpină coapsele;
hingherul palpează vita leproasă: ce-ai
spune

dacă în locul cuvintelor am folosi aripi - am
reuși să ne îndepărtăm fulgerător;) nu-i
decît o scîrbă de vis; milimetri mă aflu lîngă
motostivuator: în lacurile rămase goale
muțenia crește arbori (fructe îngrozitor de
fierbinți)...

nu înțelegi omule pura conversație a
existenței noastre; grijile nopții; bașii
cîntecului dispariției - pînă și musca țete
scurmă perfecțiunea: cînd mă scufund
în fîntîna de hidrargir - fii atent; fii atent
dai peste motostivuator, ajungi nas în nas cu
hingherul - (mănînci fructele îngrozitor de
fierbinți)

...ce se va
alege din tot
ce am fost?

(în piața
publică

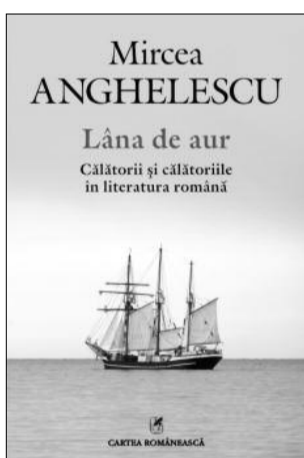
adun pene de
inger, cuburi,
mătăsuri,

funii,
papirusuri
din care se
descifrează

un cuvânt sau
urletul
scribului...)

Incursiunea pe care o face Mircea Anghelescu pe urmele „călătorilor români”, cărora ... le povestește aventurile, apare, în cele din urmă, ca o seducătoare călătorie a sa proprie prin lume, descoperind-o cu ochii altora.

cronici

LITERATURA CĂLĂTORILOR ROMÂNI (Mircea Anghelescu)

Literatura călătoriilor a înflorit cu adevărat sub pana romanticilor, mari însetați de cunoaștere a lumii, a naturii și a civilizațiilor. La noi, jurnalele de călătorie apar, cum era și firesc, destul de târziu, primele cărți ce dobândesc un statut literar, în adevăratul înțeles al cuvântului, fiind **Însemnare a călătoriei mele**, a lui Dinicu Golescu, publicată la Buda în 1826 iar la București în 1910, alături de **Peregrinul transilvan**, datorat lui Ion Codru-Drăgușanu, tipărit la Sibiu în 1865. Înaintea acestora nu se poate vorbi de o literatură propriu-zisă în domeniu, scrierile de acest fel având prea puține tangențe (dacă nu cumva nici una) cu beletristica. De altfel, cititorii posibili ai unor asemenea texte erau încă și mai puțini. Scrieri de pionierat, cum sunt acelea ale „marelui spătar” Nicolae Milescu (care „a văzut cu ochii”, cum se exprimă George Ivașcu, capitalele Constantinopol, Berlin, Stockholm, Paris, Varșovia, Moskova, Pekin/Beijing), **Itinerariul siberian și Descrierea Chinei**, realizate în urma călătoriei în China, între 1675-1678, din însărcinarea țarului Rusiei, Aleksei Mihailovici, n-au avut nici un fel de ecou în principatele române, practic rămânând necunoscute, așa că, un gol de proporții e de reținut pe parcursul celor două secole următoare, iar acesta trebuie înțeles ca atare. Ambiția lui Florin Faifer de a inventaria tot ce se poate consemna ca document literar de acest fel, din zorii modernității istoriei noastre până la 1900 (**Semnele lui Hermes. Memorialistica de călătorie**, 1993), are calitate referențială incontestabilă și ne arată atât lacunele cât și probele de virtuozitate existente în literatura națională pe această temă. Intenția lui Mircea Anghelescu este însă alta. În panoramicul său intitulat **Lâna de aur. Călătorii și călătoriile în literatura română** (Editura Cartea Românească, București, 2015) nu intenționează câtuși de puțin o istorie a literaturii române urmărită prin textele însemnărilor de călătorie ci, în felul său, spectaculos, *istoria* călătorilor și a călătoriilor, care au produs diverse memoriale, nu neaparat datorate scriitorilor ci (mai ales) unor... aventurieri, în general de bună condiție intelectuală. „Multe cărți de călătorie – spune exegetul – au intrat, cu sau fără pașaport, în lumea paraliteraturii, a cărților de aventuri sau de întâmplări neobișnuite, pe care le citesc de preferință cei care caută subiecte cu infuzie de adrenalină:

relatând întâmplări cu încărcătură anecdotică, chiar și atunci când purtau semnăturile unor scriitori (de-acum) autentici. Un prim text căruia îi acordă atenție, redactat de un anonim, este **Jurnalul mergerii boierilor deputați în Țarigrad**, de prin 1822. Mircea Anghelescu nu se referă la calitățile literare ale acestui *document* ci face o descriere sumară a conținutului acestuia. Cam în aceeași manieră îl urmărește pe Asachi în călătoriile sale italiene, subliniind felul în care autorul face „descrierea Romei și a comorilor de artă pe care le cuprinde”. Sunt urmărite călătoriile lui Dinicu Golescu (trei la număr, în Occident), oferind „modelul călătoriei pentru instrucție”. Costache Negruzzi, Grigore Alexandrescu, G. Sion, Ion Ghica, Daniil Scavinschi constituie de asemenea obiectul unor comentarii *la obiect*, urmând descrierea traseelor străbătute de aceștia prin țară. Inventariază, de asemenea, *contribuțiile arheologice* (Blaremburg, Săulescu, Bolliac), arătând că „dincolo de interesul istoric” al acestor relatări, se popularizează rezultatele săpăturilor arheologice în epocă, ceea ce „implică un câștig important și pentru istoria literaturii”. Explorări de acest fel întreprind și George Bariț, Cezar Bolliac, Dimitrie Bolintineanu, care ilustrează „excursia arheologică” prin note memoriale, la care se referă, Mircea Anghelescu luându-le sub titlu de inventar. Tot astfel vorbește despre călătoria lui Zaharia Carcalechi la București, a lui Timotei Cipariu și Iosif Vulcan, cărora le urmărește itinerariile sub aspectul informațiilor pe care le oferă în scrierile lor. *Jurnale de călătorie în occident* scrie și Nicolae Șuțu („Nu țin deloc să fac descrieri”), Mihail Kogălniceanu (cu „impresii semnificative pe drumurile făcute prin Europa”), Ion Heliade Rădulescu urmărit în itinerarii prin Belgrad, Insbruk, Frankfurt ș.a.m.d. („avem probabil prima descriere a plecării unui vas cu aburi făcută de un scriitor român”). Un capitol aparte îl constituie atracția Veneției pentru călătorii români ai secolului al XIX-lea. Tot astfel, îi consemnează pe cei care au vizitat Anglia și încă mai mult pe cei care au fost atrași de Orient („o fantasmă”): Ionică Tăutu, Theodor Codrescu, Dimitrie Ralet etc. Substanțial este capitolul în care îi consemnează, pe drumurile Occidentului, pe Nicolae Filimon care, consemnând detaliile locurilor prin care trece, „descoperă plăcerea de a pune în scenă situații umane”.

Atenție aparte acordă Mircea Anghelescu celor ce străbat itinerarii ale patriei, înțelegând „călătoria ca poezie”. De reținut sunt diagnosticările succinte ale operelor unor asemenea memorialiști: „romanul filosofic în forma unei călătorii cu scop didactic (Dinicu Golescu), călătoria la izvoare, cunoașterea modelului național la el acasă (Asachi), viziunea țării ca structură antropomorfă, coerentă cu stilul național (C. Negruzzi, **Scrisoarea I**), frumusețile țării explicate ca simbol al războaielor trecute (Gr. Alexandrescu), voiajul ca panoramă fiziognomică și repertoriu de tipuri naționale (Filimon), poezia Orientului, care nu e cea a ajungerii, ci a plecării către un spațiu nedefinit (V. Alecsandri), romanul picaresc (Codru-Drăgușanu)” Etc. Se oprește asupra călătoriei lui Vasile Boerescu, George Radu Melidon, George Sion, Alexandru Pelimon, Petre Ispirescu, Nicolae Mandrea, Xenopol ș.a.

Esteții unor asemenea jurnale de călătorii sunt Al. Odobescu („Ca un călător care se oprește o clipă pentru a căuta drumul și stăruie apoi cu ochii asupra priveliștii, Odobescu știe să scoată în esență tablourile de

măreață perspectivă, pe care oamenii de rând /care nu sunt călători/ n-au cum să le vadă”), Calistrat Hogaș, Alexandru Macedonski. Vin la rând **Exploratorii** („călătorii în spații rar căutate de români sau chiar neexplorate”). Așa Julius Popper, în Țara de Foc, Emil Racoviță în mijlocul ghețurilor de la Pol, Bazil G. Assan participant la „o excursie în Norvegia”. Apoi **Aventurierii**, cu Nicolae D. Ghika-Comănești (într-o expediție în Africa), Aurel Varlam) în Congo-ul belgian). La rândul lor **Savanții** (Nicolae Manolescu și Grigore Ștefănescu („Un tip aparte de note de călătorie apar către sfârșitul secolului al XIX-lea, când încep să facă lungi și interesante excursii nu numai aventurierii sau plimbăreții, ci și oamenii așezați, specialiști de primă mărime în diverse domenii ale științei”), dar și **Ideologii** („revanșa spiritului național”): Alexandru Vlahuță, Nicolae Iorga, Constantin Stere.

O a treia secțiune a cărții este consacrată călătoriilor epocii interbelice. De reținut: călătoriile, nu literatura jurnalelor de călătorie. Acești „călători români hoinari” fac obiectul cercetării lui Mircea Anghelescu. Nu doar a celor interbelice, ci a tuturor *hoinarilor* prin lume, cum am văzut, „spirite aventuroase” care, satisfăcându-și „dorința de cunoaștere a lumii” prin călătoriile întreprinse, simt nevoia, datorită de a împărtăși bucuria acestei cunoașteri și altora, scriind despre descoperirile făcute în diversele lor voiajări în care s-au angajat. Din interbelici sunt aleși Matila Ghyka („variante aristocrată a contemporanului său, proletarul Panait Istrati”), căruia îi face un detaliat portret de familie urmărindu-i călătoria... de serviciu, „ca aspirant pe o fregată cu care a cutreierat Atlanticul”. Un „globe-trotter autentic” a fost Mihai Tican Rumano („fiu de țărani”) care povestește călătoriile sale prin trei continente, cu descrieri și comentarii referitoare la expediția sa africană. El „deonstrează și calități de povestitor și este capabil să-l țină sub tensiune pe cititor dramatizând un episod probabil obișnuit”.

Remarcând faptul că „scriitorii călătoresc și ei, ca orice oameni”, Mircea Anghelescu are în vedere însă structura cărților lui Mihail Sadoveanu, bunăoară, ce se construiesc pe „un parcurs, ca o călătorie” inițiată, îndeobște. Liviu Rebreanu în schimb, „cutreeră Roma cu imaginea capitalei antice” căutând a identifica în real cunoștințele sale asupra metropolei, primite prin lecturi anterioare. Mircea Eliade are „un stil” capabil a condiționa reciproc „preocupările” științifice cu „meditația imediată asupra unui detaliu sau a unui principiu care va genera consecințe”. E vorba de călătoria sa în India (**Din necunoscuta Indie**, 1934). Jean Bart furnizează „texte despre lumea apelor și a porturilor”, în vreme ce Camil Petrescu, în al său *Rapid Constantinopol-Bioram* îmbină „notațiile realiste” cu „delicioase improvizatii fanteziste”. Pentru un alt scriitor important, Mihail Sebastian, călătoria este ca pe un fel de oglindă „în care se privește neconținut”, fiind „un prilej de a se înscrie într-un loc, într-o atmosferă cu care se confruntă ca să se contureze pe sine”.

Incursiunea pe care o face Mircea Anghelescu pe urmele „călătorilor români”, cărora ... le povestește *aventurile*, apare, în cele din urmă, ca o seducătoare călătorie a sa proprie prin lume, descoperind-o cu ochii altora. E totuși o istorie, dacă vreți, a traseelor străbătute de diverși autori ai unor jurnale de călătorie, dând seama, în ansamblul lor, despre nevoia de universalizare a românului în epocile modene.